Paniczna gospodarka Europy: Zablokowane aktywa, puste arsenały i ciche przyznanie się do porażki

Kiedy premier mówi własnemu personelowi, żeby odpoczął, bo w przyszłym roku będzie dużo gorzej, to nie jest humor wisielczy. Nie mówi przez nią wyczerpanie. To prześlizgnięcie się maski, rodzaj uwagi, jaką przywódcy czynią tylko wtedy, gdy wewnętrzne prognozy nie pokrywają się już z publicznym scenariuszem.

Giorgia Meloni nie zwracała się do wyborców. Zwracała się do samego państwa – biurokratycznego rdzenia odpowiedzialnego za wykonywanie decyzji, których konsekwencji nie można już ukryć. Jej słowa nie dotyczyły zwyczajnie zwiększonego obciążenia pracą. Dotyczyły ograniczenia. Dotyczyły granic. Dotyczyły Europy, która przeszła z zarządzania kryzysowego w zarządzany upadek i wie, że 2026 rok jest momentem, w którym skumulowane koszty w końcu się zderzą.

To, co Meloni mimowolnie wypuściła, jest tym, co europejskie elity już rozumieją: zachodni projekt na Ukrainie uderzył głową w materialną rzeczywistość. Nie w rosyjską propagandę. Nie w dezinformację. Nie w populizm. Stal, amunicja, energia, siła robocza i czas. A kiedy materialna rzeczywistość się ujawnia, legitymacja zaczyna odpływać.

Wojna, której Europa nie może zaopatrzyć

Europa może pozować do wojny. Nie może produkować na wojnę.

Cztery lata po wojnie na wysokim poziomie intensywności, Stanów Zjednoczone i Europa mierzą się z prawdą, którą spędziły dekady na oduczaniu: nie podtrzymujesz tego rodzaju konfliktu teatralnymi przemowami, sankcjami czy porzuceniem dyplomacji. Podtrzymujesz go pociskami, rakietami, wyszkolonymi załogami, cyklami napraw i tempem produkcji, które przewyższa straty – miesiąc za miesiącem, bez przerwy.

Do 2025 roku przepaść nie jest już teoretyczna.

Rosja produkuje obecnie amunicję artyleryjską na skalę, która, jak przyznają sami zachodni urzędnicy, przewyższa łączną produkcję NATO. Rosyjski przemysł przeszedł na ciągłą produkcję bliską wojennej (bez pełnej mobilizacji), ze scentralizowanymi zamówieniami, uproszczonymi łańcuchami dostaw i państwowo kierowaną przepustowością. Szacunki wskazują, że roczna rosyjska produkcja artyleryjska sięga kilku milionów sztuk – produkcja już płynie, a nie jest obiecywana.

Europa, przeciwnie, spędziła rok 2025 celebrując cele, których nie może materialnie osiągnąć. Sztandarowe zobowiązanie Unii Europejskiej pozostaje dwa miliony pocisków rocznie – cel uzależniony od nowych zakładów, nowych kontraktów i nowej siły roboczej, które nie w pełni zmaterializują się w decydującym okresie wojny, jeśli w ogóle. Nawet wymarzony cel, gdyby został osiągnięty, nie postawiłby go na równi z rosyjską produkcją. Stany Zjednoczone, po awaryjnej rozbudowie, przewidują w przybliżeniu jeden milion pocisków rocznie, jeśli i to duże jeśli, pełne zwiększenie mocy produkcyjnych zostanie osiągnięte. Nawet połączona na papierze, zachodnia produkcja ma trudności z dorównaniem rosyjskiej produkcji już

dostarczonej. Mowa o papierowym tygrysie.

To nie jest przepaść. To poważne niedopasowanie tempa. Rosja produkuje teraz na skalę. Europa marzy o odbudowaniu zdolności do produkcji na skalę później.

A czas jest jedyną zmienną, której nie można objąć sankcjami.

Ani Stany Zjednoczone nie mogą po prostu zrekompensować wyprutych z mocy produkcyjnych Europy. Waszyngton mierzy się z własnymi wąskimi gardłami przemysłowymi. Produkcja pocisków przeciwlotniczych Patriot wynosi zaledwie kilkaset rocznie, podczas gdy zapotrzebowanie obejmuje jednocześnie Ukrainę, Izrael, Tajwan i uzupełnianie amerykańskich zapasów – niedopasowanie, które wyżsi urzędnicy Pentagonu przyznali, że nie może zostać szybko rozwiązane, jeśli w ogóle. Amerykańska budowa statków opowiada tę samą historię: programy okrętów podwodnych i nawodnych są opóźnione o lata, ograniczone brakiem siły roboczej, starzejącymi się stoczniami i przekroczeniami kosztów, które odsuwają znaczącą rozbudowę na lata 30. XXI wieku. Założenie, że Ameryka może przemysłowo wspierać Europę, nie odpowiada już rzeczywistości. To nie jest tylko europejski problem; to problem zachodni.

Postawa wojenna bez fabryk

Europejscy przywódcy mówią o „postawie wojennej”, jakby była to postawa polityczna. W rzeczywistości jest to warunek przemysłowy i Europa go nie spełnia.

Nowe linie produkcyjne artylerii wymagają lat, aby osiągnąć stabilną przepustowość. Produkcja pocisków obrony przeciwlotniczej odbywa się w długich cyklach mierzonych w partiach, a nie skokach. Nawet podstawowe surowce, takie jak materiały wybuchowe, pozostają wąskimi gardłami, a zakłady zamknięte dekady temu dopiero teraz są ponownie otwierane, niektóre nie spodziewane osiągnięcie pełnej wydajności przed końcem lat 20.

Sama ta data jest przyznaniem się.

Tymczasem Rosja już funkcjonuje w tempie wojennym. Jej sektor obronny dostarcza rocznie tysiące pojazdów opancerzonych, setki samolotów i śmigłowców oraz ogromne ilości dronów.

Problem Europy nie jest koncepcyjny; jest instytucjonalny. Wielce wychwalana *Zeitenwende* Niemiec brutalnie to ujawniła. Autoryzowano dziesiątki miliardów, ale wąskie gardła zamówień, rozdrobnione kontrakty i zanikła baza dostawców oznaczały, że dostawa pozostawała w tyle za retoryką o lata. Francja, często wymieniana jako najbardziej zdolny europejski producent broni, może wytwarzać bardziej zaawansowane systemy – ale tylko w butikowych ilościach, mierzonych w dziesiątkach, podczas gdy wojna na wyniszczenie wymaga tysięcy. Nawet własne inicjatywy UE przyspieszające produkcję amunicji zwiększyły moce produkcyjne na papierze, podczas gdy front zużywał pociski w tygodnie. To nie są ideologiczne porażki. Są one administracyjne i przemysłowe i potęgują się pod presją.

Różnica jest strukturalna. Zachodni przemysł został zoptymalizowany pod kątem efektywności akcjonariuszy i pokojowych marż. Rosyjski został zreorganizowany na wytrzymałość pod presją. NATO ogłasza pakiety. Rosja liczy dostawy.

Fantazja 210 miliardów euro

Ta przemysłowa rzeczywistość wyjaśnia, dlaczego saga z zamrożonymi aktywami miała tak duże znaczenie i dlaczego się nie powiodła.

Przywództwo Europy nie dążyło do przejęcia rosyjskich aktywów państwowych z powodu kreatywności prawnej czy moralnej jasności. Dążyło do tego, ponieważ potrzebowało czasu. Czasu, aby uniknąć przyznania, że wojny nie można było utrzymać na zachodnich warunkach przemysłowych. Czasu, aby zastąpić finanse produkcją.

Kiedy próba przejęcia około 210 miliardów euro rosyjskich aktywów załamała się 20 grudnia, zablokowana przez ryzyko prawne, konsekwencje rynkowe i opór kierowany przez Belgię, z Włochami, Maltą, Słowacją i Węgrami, sprzeciwiającymi się bezpośredniej konfiskacie, Europa zdecydowała się na zdegradowany substytut: pożyczkę w wysokości 90 miliardów euro dla Ukrainy na lata 2026–27, obsługiwaną przez 3 miliardy rocznych odsetek, dalej obciążając przyszłość Europy. To nie była strategia. To była segregacja rannych i dalsze podzielenie już osłabionej Unii.

Bezpośrednia konfiskata zdetonowałaby wiarygodność Europy jako powiernika finansowego. Trwałe unieruchomienie unika wybuchu – ale tworzy powolny upływ krwi. Aktywa pozostają zamrożone w nieskończoność, trwały akt wojny gospodarczej, który sygnalizuje światu, że rezerwy trzymane w Europie są warunkowe i nie warte ryzyka. Europa wybrała erozję reputacji zamiast prawnego zerwania. Ten wybór ujawnia strach, nie siłę.

Ukraina jako wojna bilansowa

Głębszą prawdą jest, że Ukraina nie jest już głównie problemem pola walki. To problem wypłacalności. Waszyngton to rozumie. Stany Zjednoczone mogą wchłonąć zakłopotanie. Nie mogą wchłaniać nieograniczonych zobowiązań w nieskończoność. Zjazd jest poszukiwany – po cichu, nierówno i z retorycznym przykryciem.

Europa nie może przyznać, że go potrzebuje. Europa ujęła wojnę jako egzystencjalną, cywilizacyjną, moralną. Nazwała kompromis pobłażaniem, a negocjacje kapitulacją. Czyniąc to, wymazała własne zjazdy.

Teraz koszty spadają tam, gdzie żadna narracja nie może ich odbić: na europejskich budżetach, europejskich rachunkach za energię, europejskim przemyśle i europejskiej spójności politycznej. Pożyczka w wysokości 90 miliardów euro nie jest solidarnością. To sekurytyzacja upadku – toczenie zobowiązań

do przodu, podczas gdy podstawa produkcyjna wymagana do ich usprawiedliwienia nadal się eroduje.

Meloni to wie. Dlatego jej ton nie był wyzywający, lecz zmęczony.

Cenzura jako zarządzanie paniką

W miarę jak twardnieją materialne ograniczenia, zaciska się kontrola narracji. Agresywne egzekwowanie unijnej ustawy o usługach cyfrowych nie dotyczy bezpieczeństwa. Dotyczy powstrzymywania, w najbardziej orwellowskiej formie – konstruowania informacyjnego obwodu wokół konsensusu elit, który nie może już znieść otwartej rozliczalności. Kiedy obywatele zaczynają pytać spokojnie, a potem niespokojnie, nieustannie, po co to wszystko?, iluzja legitymacji szybko się rozpada.

Dlatego presja regulacyjna sięga teraz poza granice Europy, wywołując transatlantyckie tarcia dotyczące jurysdykcji i wolności słowa. Pewne systemy nie boją się rozmowy. Kruche tak. Cenzura tutaj nie jest ideologią. Jest ubezpieczeniem.

Deindustrializacja: Niedopowiedziana zdrada

Europa nie tylko nałożyła sankcje na Rosję. Nałożyła sankcje na własny model przemysłowy.

Do 2025 roku europejski przemysł nadal ponosi koszty energii znacznie wyższe niż konkurenci w Stanach Zjednoczonych czy Rosji. Niemcy, silnik, doświadczyły trwałego spadku energochłonnej produkcji. Produkcja chemiczna, stalowa, nawozowa i szklarska albo została zamknięta, albo przeniesiona. Małe i średnie przedsiębiorstwa w całych Włoszech i Europie Środkowej upadają po cichu, bez nagłówków.

Dlatego Europa nie może skalować amunicji tak, jak potrzebuje. Dlatego ponowne uzbrojenie pozostaje obietnicą, a nie stanem. Tania energia nie była luksusem. Była fundamentem. Usuń go poprzez samosabotaż (Nordstream i inne), a struktura zostanie wypruta.

Chiny, obserwując to wszystko, trzymają drugą połowę europejskiego koszmaru. Dysponują najgłębszą bazą produkcyjną na świecie, nie wchodząc na wojenną stopę. Rosja nie potrzebuje chińskiego zasięgu, tylko jego strategicznej głębi w rezerwie. Europa nie ma ani jednego, ani drugiego.

Czego Meloni naprawdę się boi

Nie ciężkiej pracy. Nie napiętych harmonogramów. Boi się roku 2026, w którym europejskie elity stracą kontrolę nad trzema rzeczami naraz.

Pieniędzmi – gdy finansowanie Ukrainy stanie się problemem bilansowym UE, zastępując fantazję, że „zapłaci Rosja".

Narracją – gdy cenzura się zaciska i nadal nie udaje się stłumić pytania rozbrzmiewającego w całej Europie: po co to wszystko?

Dyscypliną sojuszu – gdy Waszyngton manewruje do wyjścia, podczas gdy Europa absorbuje koszt, ryzyko i upokorzenie.

To jest panika. Nie przegranie wojny z dnia na dzień, ale powolna utrata legitymacji, gdy rzeczywistość wycieka przez rachunki za energię, zamknięte fabryki, puste arsenały i zastawioną przyszłość.

Ludzkość nad przepaścią

To nie jest tylko kryzys Europy. Jest cywilizacyjny. System, który nie może produkować, nie może uzupełniać, nie może mówić prawdy i nie może się wycofać bez zrujnowania wiarygodności,

osiągnął swoje granice. Kiedy przywódcy zaczynają przygotowywać własne instytucje na gorsze lata, nie prognozują niedogodności. Ustępują strukturze.

Uwaga Meloni miała znaczenie, ponieważ przebiła przedstawienie. Imperia ogłaszają triumf głośno. Systemy w upadku obniżają oczekiwania po cichu, albo głośno w przypadku Meloni.

Przywództwo Europy obniża oczekiwania teraz, ponieważ wie, co zawierają magazyny, czego fabryki jeszcze nie mogą dostarczyć, jak wyglądają krzywe zadłużenia – i co społeczeństwo już zaczęło rozumieć.

Dla większości Europejczyków to rozliczenie nie nadejdzie jako abstrakcyjna debata o strategii czy łańcuchach dostaw. Nadejdzie jako znacznie prostsze uświadomienie: to nigdy nie była wojna, na którą się zgodzili. Nie była toczona, aby bronić ich domów, ich dobrobytu czy ich przyszłości. Toczyła się z chciwości o Imperium i była opłacana ich poziomem życia, ich przemysłem i przyszłością ich dzieci.

Mówiono im, że jest egzystencjalna. Mówiono im, że nie ma alternatywy. Mówiono im, że poświęcenie jest cnotą.

Jednak to, czego Europejczycy chcą, to nie niekończąca się mobilizacja czy permanentna oszczędność. Chcą pokoju. Chcą stabilności. Chcą cichej godności dobrobytu – przystępnej energii, funkcjonującego przemysłu i przyszłości, która nie jest zastawiona konfliktami, na które się nie zgodzili.

A kiedy ta prawda się uspokoi, gdy strach ustąpi i zaklęcie pęknie, pytanie, które zada Europejczyk, nie będzie techniczne, ideologiczne ani retoryczne.

Będzie ludzkie. Dlaczego byliśmy zmuszeni poświęcić wszystko dla wojny, na którą nigdy się nie zgadzaliśmy i mówiono nam, że nie ma pokoju wartego dążenia? I to właśnie spędza Meloni sen z powiek.